

TARSUS
ÜNİVERSİTESİ

TARSUS ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ DERGİSİ

TARSUS UNIVERSITY
JOURNAL OF THE FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES
Yıl/Year:2023, Cilt/Vol:4, Sayı/Issue:1, ss./pp. 43-69

(e-ISSN:2757-5357)

KENT KONSEYLERİNİN YEREL KAMU POLİTİKALARININ OLUŞUMUNA ETKİSİ: İSTANBUL ÖLÇEĞİNDE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

The Effect of City Councils to the Formulating of Local Public Policies: A Qualitative Evaluation on the Scale of Istanbul

Fahrettin GÜLLÜCE

Doktora Öğrencisi / Sakarya Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
fahrettin.gulluce@gmail.com
0000-0002-9392-6229

Dr. Ertuğrul Selçuk GÜLDÜLER

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu
egulduler@marmara.edu.tr
0000-0003-4785-8111

Makale Türü	:Araştırma
Makale Gönderim Tarihi	:01.03.2023
Makale Revizyon Tarihi	:14.03.2023
Makale Kabul Tarihi	:27.03.2023

Atıf/Citation: Güllüce, F. ve Güldüler, E. S. (2023). Kent konseylerinin yerel kamu politikalarının oluşumuna etkisi: İstanbul ölçeğinde nitel bir değerlendirme. *Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4 (1) , 43-69.

Doi: 10.56400/tarsusiibdergisi.1258775

Öz

Kent konseylerinin Türk yerel yönetim sistemi içerisinde yaklaşık yirmi yıllık bir serüveni söz konusudur. Ancak geçen bu süreye rağmen kent konseyi modelinin etkinliği halen tartışma konusudur. Bu çalışmanın amacı İstanbul'daki kent konseylerinin yerel kamu politikalarının oluşumundaki etkinliğinin ne seviyede olduğunu tespit etmek ve tartışarak çeşitli önerilerde bulunmaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemi esaslarına göre yürütülmüş olup, bu çerçevede doküman incelemesi yapmak suretiyle veri toplanmıştır. Örneklem dâhilinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Beykoz, Kadıköy, Avcılar, Başakşehir ve Silivri Belediyelerinin 2019-2022 yılları arasındaki meclis karar tutanakları incelenmiştir. Çalışma kapsamında kent konseylerinin belediyelerde kamu politikalarını oluşturacak karar organları nezdinde gündem oluşturma rolleri konusunda, yirmi yıllık geçmişleri ile doğru orantılı bir gelişimin henüz gerçekleşip gerçekleşmediği hususu araştırılmış, kent konseylerinin bu çerçevede yerel kamu politikalarının tesisinde etkinliği inceleme konusu yapılarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kent Konseyi, Yerel Kamu Politikası, Belediye, Politika Kapasitesi.

Abstract

City councils have a history approximately twenty years in the Turkish local government system. However, despite this period, the effectiveness of the city council model is still a matter of debate. This study aims to determine the effectiveness of the city councils in Istanbul in the formation of local public policies and to discuss and make various suggestions. The study was carried out according to the principles of the qualitative research method, and in this context, data was collected by making a document analysis. Within the sample, the council judgement of the Istanbul Metropolitan Municipality and Beykoz, Kadıköy, Avcılar, Başakşehir and Silivri Municipalities between the years 2019-2022 were examined. Within the scope of the study, it has been researched whether a development in direct proportion to their twenty-year history has taken place regarding the role of city councils in setting the agenda before the decision-making bodies that will form public policies in municipalities. Various suggestions have been made by examining the effectiveness of city councils in the establishment of local public policies in this framework.

Keywords: City Council, Local Public Policy, Municipality, Policy Capaci.

GİRİŞ

Dye'in tanımlamasıyla kamu politikası hükümetlerin bir konu hakkındaki yapma veya yapmama tercihlerinin tamamıdır (2013: 3). Tanımda her ne kadar hükümetler ifadesi kullanılmış olsa da kamu politikası oluşturma tekeli hükümetlere ait değildir. Yerel yönetimler ve dolayısıyla belediyeler de belli sınırlara tabi olmak kaydıyla, kamu politikası yapabilme salahiyetine sahip kamusal otoritelerdir (Özel, 2015: 42). Bunun için de literatürde yerel kamu politikası kavramı yer tutmaya başlamıştır. Belediyeler ise yerel kamu politikası kavramlaştırmasının önemli birer öznnesidir. Belediyelerin kamu politikası yetkisinin anlam ifade edebilmesi bu otoritelerin yeterli politika kapasitesine sahip olabilmesi ile mümkündür. Zira bir konuda karar alma ve uygulama yeteneği politika kapasitesi ile somutlaşmaktadır. Dolayısıyla, kamu politikası ile politika kapasitesi arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Politika kapasitesi, bir kurumun personel sayısından bütçesine, kullandığı bilişim sistemlerinin nicelik ve niteliğinden kurumun denetlenme sayısına kadar birçok bileşenin birlikte inşa ettikleri soyut bir değerdir. Katılımcılık ilkesinin gerçekleşme oranı ve politika yapıcılarının danışman rolündeki aktörlerden destek alma seviyeleri de politika kapasitesi analizinde hesaplama dâhil edilen bileşenler arasındadır. Böylelikle, kent konseyi gibi yerel aktörlerin etkinlik seviyesi ile politika kapasitesi arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu hipotezini öne sürmek mümkündür.

1980'lerin başından bu yana kamu yönetiminin trendlerinden biri olan yönetim olgusunun belki de en temel vurgusu karar alma ve yönetim süreçlerine toplumun dâhil edilmesi gereksinimidir (Bevir, 2012: 21). Bu vurguya uygun olarak, kent konseylerinin varoluş amacı da bir belediyenin kurulu olduğu tüm idari bölümlenmelerde yerel kamu politikalarının oluşumuna katkı sunma ve yerel kamu politikalarına katılım seviyesini iyileştirme vizyonu şeklinde belirlemiştir. Kent konseyleri ile ilgili literatürde yer alan akademik çalışmaların hemen hepsinde kent konseylerinin yönetim ilkesinin bir ürünü veya gereksinimi olduğunun altı kalın çizgilerle çizilmiştir.¹ Ancak kamu politikası zaviyesinden kent konseylerinin politika kapasitesi ile ilişkisinin henüz bir araştırma sorusunda çerçevelenerek ele alınmadığı görülmektedir. Yani kent konseylerinin bir politika yapıcı kurumun toplam politika kapasitesinin oluşumunda ne kadar yer tuttuğu, bunların etkinliğinin politika kapasitesine etkisinin ne yönde olduğu ile ilgili değerlendirmelerin literatürde yeterince yer bulamadığını ifade etmek mümkündür. Dolayısıyla, bu içerikte bir çalışma yapılmasını teşvik eden temel motivasyon, kamu politikası perspektifinden kent konseylerinin, belediyelerin politika kapasitesine katkısı ve etkisinin araştırılması konusunda bir eksiklik olduğu şeklindeki gözlemdir.

Çalışmanın ana olgusu kent konseylerinin belediyelerin gündemini belirlemedeki etkinliği, amacı ise belediye meclislerinde oluşan dokümanların dilinden bu olgunun tanımlanması ve keşfedilmesidir. Araştırma amacını spesifikleştirmek maksadıyla "*kent konseylerinin gündem belirleme konusundaki etkinlik seviyesi ne durumdadır*" şeklinde bir genel araştırma sorusu tasarlanmıştır. Bu genel araştırma sorusunu rafine etmek amacıyla da birtakım alt sorular belirlenmiştir. Araştırmanın evreni İstanbul'daki belediyeler, örnekleme ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB),

¹ Lang, British Columbia Kent Konseyi'ni örneklem olarak seçtiği makalesinde, kent konseyi gibi siyasal kurumların katılımcı yönetim olgusunu gerçek kılmak üzere dizayn edilebileceklerine dair somut örnekler olduğunu vurgulamak suretiyle, kent konseyi ve yönetim ilişkisine dikkat çekmiştir (2007: 66). Bir başka çalışmada kent konseyi modeli "*yerel yönetim uygulamalarının yerel yönetim unsurlarına uyarlanmış hali*" olarak nitelendirilmiştir (Bozkurt, 2014: 235).

Beykoz, Kadıköy, Avcılar, Başakşehir ve Silivri Belediyeleri olarak belirlenmiştir. Bu üçgenleme sayesinde büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir ilçe belediyeleri arasında bu konu özelinde kıyaslama yapma fırsatının oluşacağı değerlendirilmiştir. Araştırmada öncelikle kent konseylerinin politika kapasitesi içerisindeki konumu ortaya konulmuştur. Devamında da kent konseylerinin teşkilatlanma esasları, ilgili mevzuat baz alınarak açıklanmıştır. Kent konseylerinin bir politika transferi olup olmadığı tartışılmış ve bu bağlamda yabancı ülke örnekleri ile Türkiye'nin bakış açısı karşılaştırılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise nitel araştırma deseni kapsamında doküman incelemesi yapılmıştır. Burada örnekleme dâhil edilen belediyelerin meclis tutanakları ve gündemleri incelenmiştir. Bu şekilde kent konseyi kararlarının belediye meclis gündemleri içerisindeki oranı bulunmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda da kent konseylerinin etkinliği ile ilgili çıkarımlar yapılarak kimi önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

1. KENT KONSEYİ MÜESSESİNİN POLİTİKA KAPASİTESİ İÇERİSİNDEKİ YERİ

Politika kapasitesi farklı bileşenlere ayrılarak incelenmekte olan bir olgudur. Her bileşen ise politika oluşturmak ve uygulamakla sorumlu ve yetkili kurumların insan kaynağı, bütçesi, bilişim sistemleri gibi unsurlarıyla ilişkilendirilerek incelenmektedir. Kent konseylerinin etkinliği de politika kapasitesi bakımından anlam ifade eden bir unsurdur. Bu nedenle, bu bölümde kent konseylerinin politika kapasitesi bakımından rolü açıklanacaktır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle politika kapasitesinin tanımlanması yoluna gidilecektir.

1.1. Politika Kapasitesinin Genel Tanımı

Politika kapasitesi bir kamusal otoritenin kamu politikası oluşturup, onu amacına uygun bir şekilde uygulayabilme yeteneği ile ilgili bir kavramdır. Dolayısıyla, bu olgunun kamu politikası ile sıkı bağlantısı söz konusudur. Bu nedenle, politika kapasitesini açıklamanın öncesinde kamu politikası kavramından söz etmekte fayda bulunmaktadır. Kamu politikası, bir süreç dâhilinde işleyen siyasa mekanizmasının ürettiği çıktılar olarak anılmaktadır (Heywood, 2015: 433). Bu kavram özelinde de literatürde bir tanım çeşitliliği söz konusu olmuştur. Bu konuda belki de en kısa ve öz tanım Dye tarafından geliştirilmiştir. Kamu politikası literatüründe adeta viral olan bu tanım “bir hükümetin yapmayı veya yapmamayı tercih ettiği her şey” şeklindedir. Kavramı, henüz literatürde tartışılmaya başladığı yıllarda tanımlama girişiminde bulunan ve siyasa (policy) bilimleri açısından kurucu rolüne vurgu yapılan (Turnbull, 2008: 73) Lasswell, Kaplan'la birlikte, kamu politikasını “hedef, değer ve tasarrufların bir program kapsamında projelendirilmiş biçimi” olarak betimlemektedir (1970: 71). Lowi ve Ginsburg ise kamu politikasını “bir ödül veya ceza hüviyetinde olabilen müeyyidelerle somutlaşan resmen açıklanmış niyet” tanımında çerçevelemiştir. Bir hareket veya hareketsizlik tarzı olarak kamu politikaları bir kanun, kural, statü, bildiri, yönetmelik, emir vd. şeklini alabilmektedir (1996: 607'den aktaran Fischer, 2003: 2). Bu çalışmanın konusu ile bağlantılı olarak, Jenkins de kamu politikası tanımına kapasite vurgusu yapmak suretiyle katkıda bulunmuştur. Bu anlamda, kendi kararlarını uygulayabilme kapasitesi, hükümetin eylem tarzını etkileyen ve şekillendiren temel etken olmasından dolayı, kamu politikasının önemli bir bileşeni olarak gösterilmiştir (Howlett ve Cashore, 2014: 19).

Siyaset bilimi ve kamu yönetimi literatüründe, nitelenen tarafta kapasite kelimesinin yer aldığı birçok söz öbeği geliştirilmiştir. Devlet kapasitesi, yönetsel kapasite, idari kapasite, politika kapasitesi şeklindeki söz öbekleri bu kapsamda gösterilebilecek yaygın örneklerdir. Bu çalışmanın odak noktalarından biri olan politika kapasitesi, kamu politikası ile ilişkisinin ağır basmasıyla diğer kapasite çeşitlerinden farklılaşmaktadır. Bu olgu, bir çalışmada “kamu kurumlarının iyi politika geliştirme ve uygulama kapasitesi” şeklinde tasvir edilmiştir (Gleeson vd., 2009: 2). Burada kullanılan “iyi politika” kavramının karşılığı olarak, Painter ve Pierre örneğinde olduğu gibi, bir başka çalışmada “akıllıca tercih” söylemi tercih edilebilmektedir. Politika kapasitesi ile ilgili kavramsal çerçevedeki çeşitlilik saklı kalmak üzere, “kamusal otoritelerin, kaynakları yönlendirme ve politika alternatifleri içerisinden akıllıca ve kanıta dayalı tercihler yapma yeteneği” şeklindeki tanımlama üzerinde bir genel kabul bulunduğunu ifade etmek mümkündür (Eckersley ve Tobin, 2019: 460).

Painter ve Pierre’in politika kapasitesi söz öbeğinin ilgili literatüre kazandırılmasında önemli etkileri olmuştur. Bu isimler politika kapasitesi için “makul müşterek tercihleri gerçekleştirebilmek adına zorunlu kaynakları toplayabilme ve kıt kaynakların kamuya tahsisi için stratejik istikamet belirleme yeteneği” (2005: 2) şeklinde bir açıklama geliştirmiştir. Bu açıklamada, bir kamu tüzel kişinin akıllıca politika tercihleri ile kamusal sorunları ele almasında nitelikli iş gücü, mali kaynaklar ve örgütsel sürdürülebilirlik gibi esaslara ziyadesiyle anlam yüklenmekte ve bunların politika kapasitesini makul seviyeye taşımayı mümkün kılacağı düşünülmektedir (Eckersley ve Tobin, 2019: 460).

Politika kapasitesinin ne şekilde işlevsel hâle getirileceği önemli bir uğraş olmuştur. Bu amaçla, politika çıktı ve sonuçlarının üstün nitelikler sergilemesini üst seviye politika kapasitesinin varlığı ile ilişkilendiren Wu, Howlett ve Ramesh (2018: 1), politika kapasitesini oluşturan unsurları bir tabloda tasnif etmek suretiyle, kullanışlı görülen bir operasyonelleştirme modeli geliştirmiştir. Bu modelde, bir kamu politikası oluşturmakla sorumlu otoritenin politika kapasitesini analiz etmede taksonomi yöntemi benimsenmiştir. Söz konusu taksonomi, politika kapasitesini bir beceri ve kaynaklar bütünü veya toplamı olarak (Wu vd., 2018: 3) tanımlamaya dayanmaktadır. Modelde birer beceri ve kaynak unsuru niteliğinde olan temel bileşenlerin her biri farklı açılardan incelenmiş ve gereksinimleri listelenmiştir. Bu minvalde, kapasitelerin iç içe geçtiği (nested) bir model oluşturulmuştur.

Tablo 1. Politika Kapasitesi: Beceriler ve Kaynaklar

Kaynak ve Kabiliyet Seviyeleri	Beceri ve Yetkinlikler		
	Analitik	Operasyonel	Siyasal
Bireysel	Bireysel Analitik Kapasite	Bireysel Operasyon Kapasitesi	Bireysel Siyasal Kapasite
Örgütsel	Örgütsel Analitik Kapasite	Örgütsel Operasyon Kapasitesi	Örgütsel Siyasal Kapasite
Sistemsel	Sistemsel Analitik Kapasite	Sistemsel Operasyonel Kapasite	Sistemsel Siyasal Kapasite

Kaynak: (Wu vd., 2018: 4).

Tablo 1’de gösterildiği üzere, politika kapasitesi taksonomisinde politika kaynakları bireysel, örgütsel ve sistemsel olarak üçe ayrılmıştır. Bu kaynakların her biri de analitik, operasyonel ve siyasal yönlerden beceri ve yetkinlik sorgulamasına tabi tutulmuştur. Bu suretle de her biri iç içe geçmiş dokuz farklı temel kapasite bileşeni ortaya konulmuştur. Wu, Howlett ve Ramesh bu bileşenlerin her biri için de bazı göstergeler sıralamıştır. Bu göstergelerin bir arada toplanmış hali Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Politika Kapasitesi Bileşenlerinin Açılımı

Bireysel Seviyede Politika Kapasitesi	Örgütsel Seviyede Politika Kapasitesi	Sistemsel Seviyede Politika Kapasitesi
<p>Analitik Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politika analizi ve değerlendirmesinde bilgi ve beceri sahibi olmak 	<p>Analitik Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analitik kapasiteli bireylerden yararlanma • Bilgi toplama ve analizi için donanım ve süreçlerin varlığı • Örgütün kanita dayalı politika ilkesine bağlılığı (organisational commitment) 	<p>Analitik Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilgi toplama ve yayma sistemleri • Rekabetçi politika danışma sistemlerine erişim • Katı politika analizi ve değerlendirmesi için siyasal destek
<p>Operasyonel Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planlama, bütçe yapma, yetki devri, yönlendirme ve koordinasyon gibi yönetim işlevlerinde uzmanlaşma 	<p>Operasyonel Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Örgütün hedeflere bağlılığı • Mali kaynakların ve insan kaynağının kullanılabilirliği • İç süreçlerde koordinasyon • Performans yönetimi • İdari hesap verebilirlik 	<p>Operasyonel Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hükümetler ve kurumlar arası koordinasyon • Politika topluluk ve ağlarının uyumu • Kurum rolü ve sorumluluklarında açıklık
<p>Siyasal Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politika süreci ve paydaş konumları hakkında farkındalık sahibi olmak • İletişim, müzakere yapma ve uzlaşma sağlama becerilerine sahip olmak 	<p>Siyasal Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politika sürecinin meşruluğu • Paydaş angajmanı süreçleri • Anahtar politika yapıcılara erişim 	<p>Siyasal Kapasite</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politikaların siyasal sorumluluğu • Hükümete/kuruma güven • Devlet dışı aktörlerin politika sürecine katılımı • Politika girişimcilerinin varlığı

Kaynak: (Wu vd., 2018).

Tablo 2’de politika kapasitesi genel toplamına katkı sunan yirmi beş gösterge bulunmaktadır. Wu, Ramesh ve Howlett, politika kapasitesi taksonomisi içerisinde yer alan bileşenleri bireysel seviyede, organizasyonel seviyede ve sistemsel seviyede ayrı ayrı tasniflendirmek suretiyle farklı başlıklar altında açıklamıştır (bkz. 2018: 6-14). Burada bu bileşenlerin tamamının açıklamasına yer vermek bu çalışmanın konusunu fazlasıyla aşacağından, kent konseyleri ile ilişkili olan bileşen ve göstergelere odaklanmak gerekli görülmüştür. Bu bileşen ve göstergeler ise sistemsel seviyede analitik kapasite ile örgütsel ve sistemsel seviyelerde siyasal kapasite başlıkları altında yer almaktadır.

1.2. Kent Konseyi Modelinin Kapasite Bileşenleriyle İlişkilendirilmesi

Başlıkta belirtildiği şekilde bir ilişkilendirme yapabilmek için, Wu vd.'nin politika kapasite bileşenlerinin en azından üçünü nasıl açıkladıklarının bilinmesi gerekmektedir. Sistemsel analitik kapasite bileşeni için Wu vd. tarafından belirlenen göstergeler veri toplama ve dağıtımına imkân veren sistemler, kompetitif politika danışma sistemleri ve dikkatli bir politika analizi ve değerlendirmesine olanak tanıyan siyasal zemin gereksinimleri sıralanmaktadır. Burada lafzı geçen bilgiyi yayma göstergesi, politika süreci içerisinde yer alan hükümet dışı aktörlerden özel sektör organizasyonlarına kadar birden çok paydaşın, politikaya esas bilgi ve verilere hızlı ve kolaylıkla erişebilmesini ifade etmektedir. Politika bilgisi üretimindeki çeşitlilik ise danışman rolü bulunan farklı kişi veya kurumsal yapıların varlığı ile ilişkilendirilmektedir. Politika analizi ve değerlendirmeyi garanti altına alan siyasal zeminin olmazsa olmazları olarak da hesap verebilirlik, şeffaflık ve katılımcı yönetim ilkeleri esas gösterilmektedir (Wu vd., 2018: 11-12). Zira politika değerlendirmesi, salt resmi görevi bulunan politika aktörleri ile sınırlanmış değil, aynı zamanda politika evreni (*policy universe*) içerisinde yer alan tüm aktörlere yayılmış bir yetki veya sorumluluktur (Kraft ve Furlong, 2018: 174).

Örgütsel seviyede siyasal kapasite politika sürecinin meşruluğu, paydaşların politika sürecine angajmanı ve etkili politika yapıcılarının ulaşılabilirliği göstergeleri bazında değerlendirilmektedir (Wu vd., 2018: 8-11). Politika sürecinin meşruluğu, politikayı gerçekleştiren kurumun o politika konusunda tartışmasız bir şekilde sorumlu ve yetkili olmasına bağlı bir olgu olarak gösterilmiştir. Bu çıkarım, yazarların, “bakanlıklara genel sorumluluk verilmiş olmasından dolayı, bakanlıklar ve bunlara bağlı departmanlarca oluşturulan politikaların meşruiyetinin garanti altında olduğu” tezinden hareketle yapılabilmektedir. Yanı sıra, politika sistemlerini daha geniş katılıma açmak ve hükümet dışı organizasyonlar ve özel sektör unsurlarının politika sürecine katılımı ile politika meşruiyeti arasında olumlu yönde ilişki kurulduğu da görülmektedir (Wu vd., 2018: 11). Paydaş angajmanı mefhumu, çeşitli aktörlerin spesifik bir kamu politikasına ilgisi ve bu politikadan elde edecekleri muhtemel faydalar gibi hususları tanımlayabilmek için işletilen sistematik bilgi toplama ve analiz etme sürecine işaret etmektedir (Ravichander, 2022).

Sistemsel boyutta siyasal kapasitenin, politikardan siyasal sorumluluk, kamu otoritelerine güven, devlet dışı aktörlerin politika sürecine katılımı ve politika girişimcilerinin bu süreç içerisinde faaliyet alanı bulabilmesi gereksinimleri doğrultusunda incelenmesi öngörülmüştür (Wu vd., 2018: 13-14). Yeterli siyasal kapasiteye sahip bir politika sisteminin göstergesi niteliğindeki siyasal hesap verebilirlik unsuru, başarıyla sonuçlanmamış politikardan bu politikaların yapıcısı konumundaki aktörlerin sorumluluğu üstlenmesi ile açıklanmaktadır (Wu vd., 2018: 11-14). Hükümete güven (*trust in government*) kavramının, Easton'ın “siyasal sisteme destek” (*support for political system*) söyleminin büyük oranda muadili olduğu ve birbirleriyle ilişkili çeşitli elementlerden oluştuğu ifade edilmektedir (Christensen ve Lægreid, 2005: 489). Kamunun davranışsal karşılığına dayalı kamu politikalarının başarısını teminat altına alabilmede temel gereksinim olarak gösterilen güven müessesesi ile ilgili OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) tarafından beş temel etmen belirlenmiştir. Bu etmenler, kamusal hizmetlerin dağıtımında duyarlı ve güvenilir olmak ve şeffaflık, dürüstlük ve adalet ilkelerine uyumlu davranmak şeklindedir. Sistemsel siyasal

kapasitenin göstergelerinden olan devlet dışındaki politika aktörlerinin katılımı ise toplumun kamu politikası sürecinin her aşamasına angaje edilmesini ifade etmektedir. Paydaş angajmanından farklı olarak paydaş katılımı, neyin ele alınacağına belirlenmesinin dışında, gündeme giren herhangi bir politika konusu hakkında hangi seçeneğin nasıl uygulanacağı ve çıktı ve sonuçlar üzerinde çıkarım yapma evrelerine de kamunun veya politika evrenin tüm unsurlarının rol almasını sağlamayı gerektirmektedir. Bu kapasite türünün son göstergesinin bir örneği olan politika girişimcisi ise resmi sistemin dışında yer alan ve buldukları dış konumdan kamusal otoritelere yenilikçi fikir önerileri sunan kişiler olarak tarif edilmektedir (Roberts ve King, 1991: 152). Ekonomi alanındaki girişimciden farklı olarak politika girişimcisi, politika sürecinde sarf ettiği enerjinin karşılığında maddi çıkar değil, siyasal popüleritesinin artması gibi geleceğe dönük bir çıkar beklemektedir.

Kent konseylerinin burada açıklanan kapasite bileşenleri açısından ifade ettiği anlam, bu yapılara yüklenen rollere odaklanmak suretiyle ortaya konulabilir. Kent konseyi düşüncesinin çıkış noktası olan Yerel Gündem 21'in temel vizyonu *"yerel yönetimlerle, sivil toplumu, kent gündemini belirlemek amacı etrafında birleştirerek, katılımcı demokrasiyi ve kentteki yaşam kalitesini geliştirmek"* şeklinde tarif edilmiştir (Arar, t.y.). Bu vizyon doğrultusunda Yerel Gündem 21, sürdürülebilir kalkınmaya dönük yerel politika ve programların gönüllülük esas çerçevesinde oluşturulması amacıyla, bir nevi yerel toplum meşveret platformu oluşturma süreci olarak tanımlanmaktadır (Srinivas, 2015). Bu açıklamalardan hareketle, kent konseyleri için biçilen rolleri *"yerel yönetimlerle yerel halkı bir araya getirmek, bunların birlikte fikir üretmesine zemin hazırlamak, yerel karar organlarına gündem önerisi sunmak veya kentin sorunlarına dikkat çekme"* şeklinde maddelemek mümkündür. Kent konseylerinin politika kapasitesine etkisi sistemsel analitik kapasite boyutunda kendisini göstermektedir. Zira bu yapıların gündem teklif ederek yaptığı danışmanlık faaliyeti, bu bileşenin politika danışmanlığı ve bilgi kaynaklarındaki çeşitlilik göstergesi bakımından katkı sunmaktadır. Bununla birlikte, örgütsel ve sistemsel seviyelerde siyasal kapasite de kent konseylerinin varlığı ve etkinlik seviyesinden etkilenmektedir. Bu husus için de bir açıklama getirmek gerekirse, bu bileşenleri oluşturan paydaş angajmanı ve çeşitli paydaşların politika sürecine katılımı göstergeleri zaten kent konseylerinin varoluş sebeplerindedir. Ayrıca, kent konseylerinin politika girişimcileri için uygun bir faaliyet alanı olabileceği de öne sürülebilir. Bu nedenlerle, politika süreçlerinde kent konseylerinin etkili olduğu kamu kurumlarının politika kapasitesi seviyelerinin, en azından sistemsel analitik ve siyasal ile organizasyonel siyasal kapasite bileşenleri açısından olumlu görünüm sergileme potansiyeli daha yüksektir.

2. TÜRK YEREL YÖNETİM SİSTEMİNDE KENT KONSEYLERİ

Türkiye'de kent konseylerinin yasal dayanağı 5393 sayılı Belediye Kanunu'dur. Kanun, 2005 yılında yürürlüğe girmekle birlikte, kanunun selefi niteliğindeki 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun geçerli olduğu dönemde de kent konseyi nevinden örnek uygulamalar söz konusu olmuştur. Ancak bu uygulamalar kent konseylerinin yapıları konusunda standart sergilememiştir. Zira gerek isimlendirmede gerekse de teşkilatlanma esaslarında çeşitlilik hâkim olmuştur (Özdemir, 2011: 37). 5393 sayılı Belediye Kanunu ve bu kanuna dayanarak çıkarılan ikincil mevzuatla kent konseyleri için bir standart oluşturulmuştur.

5393 sayılı Belediye Kanunu kent konseylerini münhasır bir başlık altında ele almıştır. Kanunları yorumlama yöntemlerinden biri olan sistematik yorum metodolojisine göre, bu kanunda kent konseyi için özel bir başlık ayrılmış olması, kanun koyucu iradenin kent konseyine verdiği önemin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Kent konseyi*" kenar başlıklı 76. maddesinde kent konseyi uygulaması ile ilgili genel hatlar belirlenmiştir. Standart belirleme işi ise bu madde uyarınca çıkarılacak bir alt norma bırakılmıştır. Söz konusu kanun maddesinde kent konseyleri için;

- Kent vizyonu ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi,
- Kentin hak ve hukukunun korunması,
- Sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma,
- Saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim

şeklindeki ilkeleri hayata geçirme rolleri belirlenmiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi, bu roller gerek yönetim gerekse de politika kapasitesi ile doğrudan ilgilidir. Ancak kent konseylerinin "hemşehrilik bilincini geliştirmek" görevi ile ilgili kısa bir değerlendirme yapmakta fayda bulunmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13. maddesinde düzenlenen hemşehrilik anlayışı "*herkesin ikamet ettiği beldenin hemşehrisi olduğu*" varsayımına dayanmaktadır. Dolayısıyla, kent konseylerini adeta birer hemşehri derneği olarak da düşünmek mümkündür. Hatta bu mantığa göre, kent konseyleri, kentlerde insanların doğduğu yerin veya soy ağacının üst sıralarında bulunanların doğduğu yerin hemşehrisi oldukları bilincine dayalı olarak faaliyet gösteren hemşehri derneklerine karşı bir reaksiyon olarak değerlendirilebilir.

Kent konseyi ile ilgili standartlar ve çalışma esasları 2006 tarihinde yayımlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Kent konseyinin tanımlaması da bu Yönetmelik'te yapılmıştır. Buna göre, kent konseyi hemşehrilik hukuku kapsamında merkezi yönetimden sivil topluma kadar birçok katmanı bir amaç etrafında buluşturan ve kente ilişkin meselelerin tartışılmasına ve çözümler geliştirilmesine olanak tanıyan, bu anlamda esas dayanakları ortak akıl ve uzlaşma olan demokrasi ve yönetim mekanizması olarak tanımlanmaktadır (md. 4/b).

Bu Yönetmelik; belediyelere kent konseylerini oluşturmak sorumluluğunu değil, oluşumlarına katkı sağlamak sorumluluğunu yüklemiştir. Bu katkı sorumluluğu kapsamında, belediye başkanlarına kent konseyi genel kurulunun ilk toplantısı için çağrı yapma görevi verilmiştir. Kent konseyi yerel seçimlerden itibaren üç ay içerisinde Yönetmelik'in 8. maddesinde belirtilen üyelerden teşekkül eder. Yönetmelik'in 8. maddesinde sayılan bu üyeler;

- "Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- Belediye başkanı veya temsilcisi,
- Toplam sayısı en fazla 10 olacak şekilde, ilde vali, ilçede kaymakamın belirleyeceği kamu kurum ve kuruluşları temsilcileri,
- Muhtarlar (şayet mahalle sayısı 20'den az ise tüm muhtarlar, fazla ise muhtarların kendi aralarından seçecekleri en az 20 muhtar),
- Teşkilatlanmasını tamamlamış siyasi partilerin temsilcileri,
- Üniversitelerin temsilcileri (en fazla 2 temsilci, birden fazla üniversite varsa üniversite başına 1 temsilci),

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, noterler, barolar ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- Kent konseyi bünyesindeki meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi” şeklindedir (md. 8).

Yerel seçimlerden itibaren 3 ay içerisinde, bünyesinden kent konseyinin oluşacak olan bu üye havuzu ile ilgili bazı açıklamalar yapmak gerekmektedir. Öncelikle, kent konseyini oluşturmak amacıyla burada sayılan odaklardan üye veya temsilci ismi belirleyip bildirmelerini istemek veya bir başka deyişle bu konudaki koordinasyon ve sekreteryaya görevini üstlenmek konusunda kimin veya hangi makamın sorumlu olduğu konusunda boşluk gözlemlenmektedir. Belediye başkanı kent konseyi genel kurulunun ilk toplantısı için çağrı yapmakla mükelleftir. Genel kurulun ise 8. maddede sayılan kent konseyi üyelerinden oluştuğu ifade edilmektedir. Ancak genel kurulun ilk toplantı çağrısı ile kent konseyi teşekkülü için üye veya temsilci talep etmek farklı işlemlerdir. Zira genel kurulun oluşması kent konseyinin belirlenmesine bağlıdır. Bu konuda dikkat çekilmesi gereken diğer husus ise muhtarlar arasından üye seçme konusu ile ilgilidir. Yönetmelik, mahalle sayısının 20’den fazla olması durumunda, mahalle muhtarlarının kendi aralarından seçecekleri en az 20 muhtarın kent konseyi üyesi olacağı düzenlenmiştir. Ancak bu husus özelinde iki eşik değer belirlenmiştir. Birincisi, seçilen muhtar sayısının toplam muhtar sayısının %30’unu geçmemesi ve seçilen muhtar sayısının en az 20 olmasıdır. Bu iki eşikğin birbirleri arasında çelişkili olduğu görülmektedir. Örneğin, toplam mahalle sayısı 30 olan bir ilçede toplam muhtar sayısının %30’u 9’a tekabül etmektedir. Birinci eşığe göre bu ilçedeki mahalle muhtarları arasından kent konseyine seçilecek üye sayısının üst sınırı 9 iken, ikinci eşığe göre belirlenen alt sınır 20’dir. Dolayısıyla, bu ilçede mahalle muhtarları arasından en az 20 üyenin kent konseyine seçilebilmesi için, en fazla %30 şeklindeki birinci eşikğin uygulanabilme olanağı bulunmamaktadır.

Kent Konseyi Yönetmeliği’ne göre, kent konseyinin dört farklı organı bulunmaktadır. Bunlar, genel kurul, yürütme kurulu, meclis ve çalışma grupları ile kent konseyi başkanı şeklinde tasnif edilmiştir (md. 9). Kent konseyinin en üst organı genel kuruldur. Genel kurul diğer üç organın çalışma ve seçimine ilişkin ilkeleri düzenleyeceği çalışma yönergesi marifetiyle belirleme yetkisine sahiptir (md. 10). Genel kurul tarafından seçilen ve kent konseyinin organlarından biri olan kent konseyi başkanı genel kurula başkanlık eder. Yürütme kurulu ise en az yedi üyeden oluşmaktadır. Üyeler genel kurul tarafından seçilmektedir. Kadın ve gençlik meclisi başkanları yürütme kurulunun doğal üyesi olarak belirlenmiştir (md. 11). Genel kurul tarafından politika önerisi olarak kabul edilen görüşleri belediye meclisine sunma görevi yürütme kuruluna verilmiştir (md. 11). Genel kurulun gündemine alınan bu görüşlerin çıkış noktası ise kent konseyi bünyesinde oluşturulan meclis ve çalışma gruplarıdır (md. 12). Kent konseyi teşkilatlanması içerisinde bir de genel sekreterlik birimi öngörülmüştür. Genel sekreter, belediye başkanının teklif ettiği üç aday içerisinde yürütme kurulunca belirlenmektedir (md. 14). Genel sekreterin belirlenme yöntemine paralel olarak belirlenen çalışanların, sekreteryaya iş ve işlemlerini yürüteceği de yine ilgili yönetmelikte kayıt altına alınmıştır (md. 15).

Kent Konseyi Yönetmeliği’nin lafzından, belediyelerin kent konseylerine ayni ve nakdi yardım yapmak suretiyle konseyin mali kapasitesini oluşturma sorumluluğu bulunduğu anlaşılmaktadır. Zira Yönetmelik’in 16. maddesi “Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle ayni ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar”

şeklinde amir hüküm içermektedir. Bu konuda, belediyelerin örgütsel anlamda operasyonel kapasitesi belirleyici rol oynamaktadır. Çünkü Wu vd.'ne göre örgütsel seviyede operasyonel kapasitenin göstergelerinden biri “mali kaynakların mevcudiyeti ve elverişliliği”dir (2018: 9-10). Dolayısıyla, belediye organizasyonunun operasyonel kapasitesi ile kent konseyleri gibi politika paydaşlarının katılımı arasında anlamlı ilişkiden söz etmek mümkündür. Bu ilişkinin olumlu yönde seyretmesi ise politika-bütçe ilişkisinin doğru yönetimine bağlıdır.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Araştırma, kent konseylerinin yerel kamu politikalarının oluşumuna etkisini incelemeye dönük nitel bir çalışmadır. Çalışmada “örnek olay araştırma” deseni tercih edilmiştir. Yin'den aktarıldığına göre, bu araştırma deseninin “*olgu, durum, ortam, sistem veya organizasyon*” ayırt etmeksizin, çok çeşitli hususların detaylı ve derinlemesine tasvir edilmesi için uygulanması mümkündür. Durum analizi olarak da adlandırıldığı görülen örnek olay araştırma deseninin temel saiki, spesifik bir durum hakkında “ne”, “nasıl” ve “niçin” sorularına cevap aramak suretiyle incelemeye konu olgunun anlaşılmasını sağlamaktır (Gürbüz ve Şahin, 2018: 110). Bu çalışmada da kent konseylerinin etkinliği olgusu hakkında “ne” sorusu sorularak bir keşif yapılması amaçlanmıştır.

3.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Akademik anlamda evren kavramı, ortak niteliklere haiz olan ve daha sonra çeşitli tekniklere göre örneklem belirlemede kullanılacak her bir unsuru içerisine dâhil eden kapsamlı grubu ifade etmektedir. Genel evren ve araştırma evreni şeklinde varyasyonları bulunmaktadır. Evreni bu şekilde varyasyonlara ayırmak işlemi ise araştırmaları yürütülebilir kılmak için yapılmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2018: 125). Bu açıklamalar ışığında, bu araştırmanın genel evreni, Türkiye’de yetki ve sorumluluk alanı içerisinde kent konseyi kurulması gereken tüm belediyeler, araştırma evreni ise İstanbul’daki belediyeler olarak sınırlanmış ve seçilmiştir.

Araştırma örnekleminin belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yolu benimsenmiştir. Öncelikle belirtmek gerekir ki, nitel araştırmaların önceliği araştırma sürecinde elde edilen bulguları evrene genellemekten ziyade ana olgunun keşfedilmesidir. Bunun için de nitel araştırmalarda, örnekleme dâhil edilen ögelerin “*veri sunma açısından zengin olup olmadığı*” standardına bağlı kalmak suretiyle maksatlı biçimde birey veya araştırma alanı seçmeyi ifade eden amaçlı örnekleme yöntemi uygulanmaktadır. Amaçlı örnekleme de kendi içerisinde farklı türlere ayrılmaktadır. Maksimum çeşitlilik örnekleme bu türlerden biridir. Maksimum çeşitlilik örnekleme, araştırmacının örneklem grubunu seçerken gruba dâhil ettiği ögelerin homojen olmamasına, çeşitli özellik ve niteliklere göre birbirlerinden farklılaşmasına özen gösterdiği örnekleme çeşididir. Bu örnekleme stratejisinin, farklı bakış açıları sunmak şeklinde avantajı olduğu ifade edilmektedir (Creswell, 2020: 266-268). Dolayısıyla bu çalışmada araştırma örnekleme belirlenirken, belediyelerin statüleri ve belediyeleri yöneten siyasi partilere göre çeşitlilik arz eden unsurlar belirlenmiştir. Bu kapsamda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Beykoz Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, Avcılar Belediyesi, Başakşehir Belediyesi ve Silivri Belediyesi araştırma örneklemini oluşturmuştur. Örneklem, içerisinde aynı zamanda hem büyükşehir belediyesi hem de büyükşehir ilçe belediyesi, AK Parti, CHP ve MHP tarafından yönetilen belediyeleri

bulundurması sebebiyle çeşitlilik arz etmektedir. Bunun yanı sıra, örneklemin Avrupa Yakası ve Anadolu Yakası'ndan belediyeler şeklinde de çeşitlilik sunması göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca, kökeni 1800'lü yılların ikinci yarısı sonrasındaki Dersaadet döneminin belediye dairesi modeline uzanan ilçenin yanı sıra 2008 yılında kurulan ilçe de örnekleme dâhil edilerek farklı bir çeşitlilik unsuru oluşturulmuştur.

Kent konseyleri genel kurullarında alınan kararların belediye meclislerinde değerlendirilmesi ile ilgili daha önce yapılan çalışmaya rastlanılmamış olması bu çalışmanın birincil kısıtlarından biri olmuştur. Bu nedenle, tamamen yeni bir araştırma tasarımı geliştirilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte, kent konseyleri arasında internet sitesi ve sosyal medya hesabı kullanma ve faaliyet raporu yayımlama gibi konularda uygulama birliğinin bulunmamasını da verilere erişim konusunda bir kısıt olarak vurgulamak gerekmektedir. Zira bazı kent konseylerinin faaliyetleri ve genel görünümü salt bir faaliyet raporu üzerinden anlaşılabilenken, bazı kent konseyleri için aynı verilere ulaşmada sosyal medya hesabı, internet sitesi, belediye internet sitesi veya faaliyet raporunun bir arada incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada veri bazlı üçgenleme sayesinde bu kısıt aşılma çalışılmıştır. Hemen hemen tüm akademik çalışmalarda olduğu gibi, bu çalışmanın kısıtlarından biri de zamandır. Bu nedenle, örnekleme dâhil olan belediyeler ve bu belediyelerin faaliyet alanında görev yapan kent konseylerinin 2019-2022 yılları arasına dair veri ve dokümanları kapsam dâhiline alınabilmiştir. Bir başka çalışmada bu kapsam genişletilerek seçim dönemleri arasında veya aynı belediyedeki farklı başkan veya farklı siyasi partiye göre varyasyonlar gözlemlenerek kıyaslama yapılması mümkün olabilir. Diğer yandan, belediyelerin, bütçelerinde kent konseylerine teknik anlamda ödenek aktarması mümkün görünmediğinden ve bu konuda belediye uygulamaları bakımından yöntem çeşitliliği bulunduğundan, incelenen bütçe kararnamelerinden kent konseylerine ayrılan ödeneğin her zaman net olarak tespit edilememesi de bir başka kısıt olmuştur. Son olarak, belediye internet sitelerinde duyurulan meclis gündem tutanaklarının, belediyelerin internet sitelerindeki ulaşılabilirliği konusunda da bazı kısıtlarla karşılaşmıştır.

3.2. Veri Toplama

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Dokümanlar, ana olgunun anlaşılmasına katkı sunma potansiyelleriyle nitel araştırmalar için değerli bilgi kaynakları olarak görülmektedir. Bu tekniğin kullanımında araştırma sorularının yanıtlanmasına yarar doküman türlerinin belirlenmesi, dokümanların kullanımı için ilgililerden izin alınması, doküman içeriklerinin doğruluğunun araştırılması gibi temel ilkeler söz konusudur (Creswell, 2020: 288-289). Bu kapsamda, örneklem içerisinde yer alan belediyelerin belediye meclislerinin gündem maddelerinin listelendiği tutanaklar, gerek belediyelerin gerekse de kent konseylerinin internet siteleri, sosyal medya hesapları, belediyelerin bütçe kararnameleri ve faaliyet raporları, araştırma sorularının yanıtlanmasında kullanışlı bulunmuştur. Bahsi geçen dokümanların zaten kamuya açık olmaları ve uygun araçlarla kamuya duyurulmaları gereken dokümanlar olması gerekçesiyle, ayrıca izin alınmasına gerek olmadığı değerlendirilmiştir.

Belediye meclisleri belediyelerin karar organıdır. Dolayısıyla, kamu politikası sürecinin ilk aşaması olan gündem oluşturma evresi belediye meclislerinin gündem tutanaklarında şekillenmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre,

belediye başkanları tarafından belirlenen meclis gündeminin üyelere ve halka bildirilmesi gerekmektedir (md. 21). Aynı kanuna göre, kent konseyinin ilgili organlarında politika önerisi olarak şekillenen görüşlerin ise belediye meclisinin ilk toplantısının gündemine girmesi zorunlu bir husustur (md. 76). Bu nedenle, meclis gündem tutanaklarının incelenmesiyle kent konseylerinin politika önerisi yapmadaki performansları ile ilgili fikir oluşabileceği düşünülmüştür. Nitekim belediyelerin meclis gündem tutanaklarındaki gündem maddelerinde teklif sahibi birimin açıklandığı görülebilmektedir. Bu bilgiden hareketle, şayet teklif sahibi Kent Konseyi ise gündem maddesinde bu detayın yer alacağı, kent konseyinin kaç gündem maddesinin teklif sahibi olduğu ve bu tekliflerin kaçının mecliste kabul gördüğü hususlarının anlaşılabilirliği değerlendirilmiştir. Belediyelerin faaliyet raporları ise kent konseylerinden gelen görüşlerin ne kadar dikkate alındığı ve kent konseyi faaliyetlerinin belediye faaliyet raporlarına nasıl yansıdığı ile ilgili bilgi içerip içermediklerini sorgulamak amacıyla incelenmiştir. Bütçe kararnamele kent konseyleri için ayrılan bütçe tutarının, bunun ne kadarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin anlaşılabilmesi bakımından tetkik edilmiştir. Kapsam olarak, zaman kısıtı nedeniyle 2019-2022 yıllarına ilişkin dokümanlar değerlendirmeye alınmıştır.

3.3. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde bulgular, her bir belediye için oluşturulmuş alt başlıklara tasnif edilmek suretiyle verilmiştir. Öncelikle İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), sonrasında Beykoz, Kadıköy, Avcılar, Başakşehir ve Silivri Belediyelerine ilişkin başlıklar oluşturulmuş ve içerikleri düzenlenmiştir.

3.3.1. İBB ve İstanbul Kent Konseyi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1984 yılında çıkarılan 195 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan ilk büyükşehir belediyelerinden biridir. Bununla birlikte, İBB'nin büyükşehir belediyesi statüsünün ilk olarak 1868 tarihinde çıkarılan Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi ile gündeme geldiği de bilinmektedir (Gözler, 2018: 389). Dolayısıyla, İBB tarihinin Dersaadet ve Şehremaneti dönemlerinde şekillenmeye başladığını söylemek mümkündür. İBB'nin yetki alanında yaşayan hemşehri sayısı, TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) 2022 yılı verilerine göre 15.907.951'dir (TÜİK, 2023). İBB yetki alanında bulunan ilçe sayısı ise 39'dur.

İBB'nin resmi internet sitesinde İstanbul Kent Konseyi ile ilgili bir bölüme rastlanamamaktadır. Ancak, İstanbul Kent Konseyi (İKK) adına açılmış bir internet sitesi bulunmaktadır. Bu site incelendiğinde, İstanbul Kent Konseyi'nin Kadın Meclisi, Gençlik Meclisi, Çocuk Meclisi, Engelliler, +65 Meclisi ve Yüksek Öğrenim Meclisi olmak üzere 6 farklı meclisinin bulunduğu, bu meclisler bünyesinde 21 farklı çalışma grubunun bulunduğu görülebilmektedir. İKK'nin internet sitesinde yer alan "Projeler" bölümünde "Katılım Kafe", "Hadi İstanbul", "Katılım Okulu" başlıklı üç projeden söz edilmektedir. Bunlardan Hadi İstanbul Projesi'nin detaylarına inceleme tarihi itibarıyla erişilememektedir. Katılım okulu Projesi'nin açıklamasında "*katılım ve katılımcılık, yerel demokrasi, katılımcı demokrasi, yerel yönetimler, İstanbullu olmak gibi konular üzerine eğitim seminerleri ve eğitim kitleri*"nin hazırlandığı ifade edilmektedir (İKK, t.y.). Katılım Kafe Projesi'nin detayları ise bu proje ile ilgili bölümde yayımlanan Katılım Kafe raporlarından anlaşılabilir. Bu minvalde Katılım Kafe Projesi'ni İstanbul'un çeşitli ilçelerinde "world cafe" tekniği ile yürütülen

toplantılara ilgili ilçede yaşayanların katılarak görüşlerini bildirmesi olarak açıklamak mümkündür. Katılım Kafe Atölyeleri Kadıköy Raporu'ndan bir örnek vermek gerekirse, "Yerel-Kamu İletişim Kanalı" başlığı altında "Yerel paydaşlarla belirli aralıklarla bir araya gelerek öneri ve görüşleri alınabilir. Sistemli bir yurttaş - kamu iletişim modeli oluşturulabilir" şeklinde bir öneri kayda alınmıştır (İKK, 2021a: 5). İKK internet sayfasında buna benzer öneriler içeren 11 adet rapor bulunmaktadır. İKK 2022 Faaliyet Raporu'nda Katılım Kafe Raporları'nın ilgili ilçe belediyesine ve İBB'ne sunulduğu ifade edilmektedir (2023: 62).

İKK'nin 2020, 2021 ve 2022 yılları için faaliyet raporu yayınladığı görülmektedir. 2020 Faaliyet Raporu'nda katılımcı bütçe başlığı altında İBB'nin 2022 yılı bütçesi ile ilgili STK'lar (Sivil Toplum Kuruluşları) ve diğer bazı kuruluşların temsilcileri ile İBB yetkililerinin katıldığı toplantıların düzenlendiği; pandemi çalışmaları, büyükşehir sınırları içerisindeki kent konseyleri ile toplantılar, Taksim, Salacak ve Bakırköy Meydan düzenlemeleri hakkında halk oylaması proje yönetimi, eğitim ve çalıştaylar vd. şeklinde faaliyetlerin açıklandığı incelenebilmektedir. Bu faaliyet raporunda çalışma gruplarının öneri ve raporları bölümü ayrıca dikkat çekmektedir. Bu bölümde "Havai Fişek Kullanımının Sakıncaları Hakkında Rapor", "İklim Krizi ile Uyumda Kentsel Yeşil Alanlar" gibi dokuz adet öneri ve rapor başlıkları sıralanmıştır (İKK, 2021b: 46). 2021 ve 2022 Faaliyet Raporlarında da 2020 Faaliyet Raporu'nda açıklananlara benzer faaliyet ve etkinliklerin yer aldığı görülmektedir. Bahsi geçen üç faaliyet raporunda da, Kent Konseyi Yönetmeliği'nde düzenlenen usule göre, İKK bünyesindeki meclis ve çalışma gruplarının faaliyetleri sonucunda hazırlanan öneri veya raporların İKK Genel Kurulu'nda değerlendirmeye alınıp kabul edildikten sonra İBB Meclisi'ne gönderilmiş olması ile ilgili emareye rastlanamamaktadır.

İBB'nin 2019, 2020 ve 2021 yılları faaliyet raporları da kent konseyinin İBB faaliyetlerine ne şekilde etki ettiğinin anlaşılabilmesi bakımından bilgi içermektedir. 2019 Faaliyet Raporu'nda İKK Yürütme Kurulu üyeleri ile İBB'nin stratejik amaç ve hedeflerinin paylaşıldığı, bu kapsamda İKK bünyesinde kurulacak meclis ve çalışma gruplarına karar verildiği, İKK sosyal medya hesaplarının oluşturulduğu açıklanmıştır (2020: 50). 2020 Faaliyet Raporu'nda, İKK'nin faaliyetlerinin tanıtımının yanı sıra, İBB ve İKK'den katılımcılarla gerçekleşen toplantılar neticesinde oluşturulan çalışma modeli doğrultusunda İKK'nin ihtiyaç ve taleplerinin, İKK tarafından üretilen tüm bilgi, belge ve raporların belediyenin ilgili birimleriyle paylaşıldığı ve bu şekilde takibinin gerçekleştirildiği şeklinde ifade yer almaktadır (2021: 51). 2021 Faaliyet Raporu'nun kent konseyi ile ilgili bölümü de benzer şekil ve formattadır (2022: 54-55). Bunların yanı sıra, 2020 Faaliyet Raporu'nda kent konseyine destek çalışmaları kapsamında 132.753 TL, 2021 Faaliyet Raporu'nda ise yine aynı başlık altında 4.049.098 TL tutarında bütçeden harcama gerçekleştirildiği açıklanmıştır. Söz konusu faaliyet raporlarının hiçbirinde İKK Genel Kurulu'nda kabul edilen görüşlerin belediye meclisinde görüşülmesine dair sayısal vb. veriye yer verilmediği gözlemlenmiştir.

Tablo 3. İBB Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	8	9	9

Şubat	-	7	5	5
Mart	-	7	2	4
Nisan	13	-	7	4
Mayıs	2	13	7	5
Haziran	1	-	4	7
Temmuz	6	10	2	8
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	-	8	8	8
Ekim	8	7	9	7
Kasım	8	7	5	5
Aralık	8	5	5	4
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	0	0	0	0

Kaynak: İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 3'te İBB'nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre, ek gündemler haricinde, 2019 yılında 46, 2020 yılında 72, 2021 yılında 63, 2022 yılında ise 66 gündem maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, İstanbul Kent Konseyi'nin teklif sahibi olduğunu gösterir bir ibareye rastlanmamaktadır.

3.3.2. Beykoz Belediyesi ve Beykoz Kent Konseyi

İstanbul'un Anadolu Yakası'nda yer alan Beykoz Belediyesi, bu yakanın ilk belediyesi olma özelliği ile bilinmektedir. Osmanlı Devleti döneminde İstanbul'da kurulan belediye dairelerinden Onuncu Daire-i Belediye, Beykoz Belediyesi'nin tarihi kökenini oluşturmaktadır (Ergin, 1995: 1379). Beykoz Belediyesi'nin hizmet verdiği nüfus sayısı hâlihazırda 247.875'tir (T.C. İstanbul Valiliği, t.y.).

Açık kaynak araştırmasında Beykoz Kent Konseyi'ne münhasır bir internet sitesinin varlığına rastlanmamıştır. Beykoz Belediyesi'nin resmi internet sitesinde yapılan incelemede de Beykoz Kent Konseyi'ne dair herhangi bir sekme bulunamamıştır. Beykoz Kent Konseyi adına açılmış sosyal medya hesapları bulunmaktadır. Bu hesapların incelenmesinden Beykoz Kent Konseyi bünyesinde gençlik meclisi ve kadın meclislerinin bulunduğu ve bu meclislerin bir takım faaliyetlerine ilişkin paylaşım yapıldığı görülmektedir. Beykoz Kent Konseyi adına faaliyet gösteren aktif ve resmi bir internet sitesi bulunmadığından diğer meclislere ilişkin bilgi edinilememektedir. Beykoz Belediyesi resmi internet sayfasında yayınlanan bir haberden Beykoz Kent Konseyi için 2020 yılında açılmış bir ofis olduğu anlaşılmaktadır (Beykoz Belediyesi, 2020).

Beykoz Belediyesi'nin 2021 yılı Faaliyet Raporu'nda Yerel Yönetişim bölümünde Kent Konseyi için ayrılmış bir başlık bulunmaktadır. Bu başlık altında Kent Konseyi'nin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerin tanıtıldığı görülmektedir. Bu kapsamda yürütme kurulu toplantılarının aylık düzenli bir şekilde yürütülmesi, Balıkesir Kent Konseyi'nce

düzenlenen 3. Kent Konseyleri Sempozyumu'na iştirak edilmesi, Afet Farkındalık Eğitimi gerçekleştirilmesi, "Hayat'ın Hakkını Veren Çocuklar Yetiştirmek" başlıklı seminer organize edilmesi gibi çeşitli sosyal projelerin yürütüldüğü açıklanmıştır (Beykoz Belediyesi, 2022: 168-169). Faaliyet Raporu'nun bu bölümünde meclise politika önerisi olarak sunulan herhangi bir kent konseyi teklif kararından söz edilmediği görülmektedir. Faaliyet Raporu'nun diğer bölümlerinde de bu içerikte bilgiye rastlanamamaktadır.

Tablo 4. Beykoz Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	11	3	6
Şubat	-	3	3	3
Mart	-	4	6	5
Nisan	2	-	15	8
Mayıs	22	-	8	3
Haziran	8	-	8	3
Temmuz	10	24	5	4
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	-	8	7	9
Ekim	-	8	6	9
Kasım	6	1	3	5
Aralık	9	-	11	5
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	0	0	0	0

Kaynak: Beykoz Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 4'te Beykoz Belediyesi'nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre 2019 yılında 57, 2020 yılında 59, 2021 yılında 70, 2022 yılında ise 65 gündem maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, Beykoz Kent Konseyi'nin teklif sahibi olduğunu gösterir bir ibareye rastlanamamaktadır.

3.3.3. Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy Kent Konseyi

Kadıköy Belediyesi de İstanbul'un Anadolu Yakası'nda yer almaktadır. Ergin, On üçüncü Kadıköy Daire-i Belediye'sini 1870'li yıllarda İstanbul'da yer alan 14 belediye dairesi arasında saymaktadır (1995: 1379). Kadıköy Belediyesi'nin resmi internet sayfasının Kadıköy'ün tarihçesi ile ilgili bölümünde Kadıköy'ün 1869 yılında Üsküdar Sancağı'na bağlandığı, 1930 yılında ilçe yapıldığı bilgilerine yer verilmiştir (Kadıköy Belediyesi, t.y.). Kadıköy Belediyesi'nin günümüzde hizmet verdiği nüfus sayısı 483.064'tür (T.C. İstanbul Valiliği, t.y.).

Kadıköy Kent Konseyi adına açılmış bir internet sitesi bulunmaktadır. Kadıköy Belediyesi'nin resmi internet sitesinde yer alan "Kent Konseyi" sekmesi de Kadıköy Kent Konseyi'nin internet sitesine yönlendirme yapmaktadır. Bu

sitede yer alan bilgilerden, Kadıköy Kent Konseyi'nin Kadın, Çocuk, Gençlik, Engelli ve Kıdemli Yurttaşlar Meclisleri şeklinde beş farklı meclisi bulunduğu; altyapı ve çevre, sağlık, hukuk, spor vd. gibi yedi farklı çalışma grubu bulunduğu anlaşılmaktadır. Kadıköy Kent Konseyi'nin Gençlik Meclisi'ne dair bir çalışma yönergesi yayımlandığı görülmektedir. Söz konusu internet sitesinde, diğer meclisler için hazırlanmış ve yayımlanmış olan çalışma yönergesi yer almamaktadır. Kadıköy Kent Konseyi internet sitesinde faaliyet raporu sekmesi yer almaktaysa da burada yayımlanmış herhangi bir faaliyet raporu bulunmamaktadır. Yine bu internet sitesinde Kent Konseyi'nin Yürütme Kurulu ve Genel Kurul Toplantı tutanaklarının yayımlandığı sekmelere de yer verildiği görülmektedir. Genel Kurul toplantı tutanakları bölümünde herhangi bir tutanak bulunmamaktadır. Yürütme Kurulu bölümünde ise 2016 yılında gerçekleşen sekiz toplantıya dair tutanakların yer aldığı görülmektedir. 2016-2023 yılları arasındaki Yürütme Kurulu toplantı tutanakları ise hâlihazırda söz konusu sitede yer almamaktadır (Kadıköy Kent Konseyi, t.y.).

Kadıköy Belediyesi'nin 2020 ve 2021 yıllarına ait Faaliyet Raporları incelendiğinde, kent konseyinin faaliyetlerinin açıklandığı ayrı bir bölüme yer verilmediği görülmektedir. Buna karşın, söz konusu faaliyet raporlarında, 2020 yılında Kent Konseyi ile birlikte çocuk çalışmaları içerikli toplantıya iştirak edildiği (2021: 94), 2021 yılında ise Kent Konseyi tarafından "İstanbul Roman Kadınlar İçin Kentsel Hizmetler Atölyesi" düzenlendiği (2022: 100) açıklanmaktadır. Bu faaliyet raporlarında Belediye Meclisi'ne politika önerisi olarak sunulan herhangi bir kent konseyi teklif kararından söz edilmediği görülmektedir.

Tablo 5. Kadıköy Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	12	5	6
Şubat	-	7	11	6
Mart	-	4	1	-
Nisan	8	-	-	8
Mayıs	5	-	11	7
Haziran	1	-	1	4
Temmuz	1	15	5	3
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	5	8	8	4
Ekim	13	9	7	13
Kasım	2	1	4	4
Aralık	15	7	11	7
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	1	0	0	0

Kaynak: Kadıköy Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 5'te Kadıköy Belediyesi'nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre 2019 yılında 50, 2020 yılında 59, 2021 yılında 64, 2022 yılında ise 62 gündem

maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, “Kadıköy Kent Konseyi’nin 17. Olağan Genel Kurul görüş ve sonuç metni, 2020-2024 Stratejik Plan Önerileri, Faaliyet Planı ve Faaliyet Raporu” bulunmaktadır (Kadıköy Belediyesi, 2019). Gündem maddesi isminden, söz konusu görüş metninin bir politika önerisi olarak değerlendirilebilir nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. Kent Konseyi’nin bu görüşü 2019 yılının Eylül ayında Kadıköy Belediyesi’nin Kentsel Tasarım Müdürlüğü tarafından Belediye Meclisi’ne getirilmiştir. 2019 yılının Eylül ayında alınan 15 Belediye Meclisi kararı içerisinde Kent Konseyi’nin bu görüşü ile alakalı olan karar bulunmamaktadır (Kadıköy Belediyesi Meclis Kararları, t.y.). Kadıköy Kent Konseyi Genel Kurulu’nda alınan bu görüş ile ilgili Belediye Meclisi’nde nasıl bir görüşme yapıldığının anlaşılması amacıyla, Belediye Meclisi’nin 2019 yılı Eylül ayı oturumuna ilişkin video kaydı izlenmiştir. Video kaydının 01:03:00 ila 01:05:40 aralığında bu görüş hakkındaki müzakere içerikleri yer almaktadır. Yaklaşık 3 dakikalık bu bölüm izlendiğinde, Meclis Başkanı’nın “konu ile ilgili herhangi bir oylama yapılmayacağını, sadece bilgi için meclise sunulduğunu, görüş belirtmek isteyen yoksa maddenin geçilmesini” ifade ettiği, AK Partili meclis üyesinin “Kent Konseyi’nce AK Parti ilçe teşkilatına davet yapılmamış olduğunu” dile getirdiği, raporun meclis üyelerine dağıtılmış olması gerekçesiyle içeriğinin mecliste ayrıca okunmadığı ve bu şekilde gündem maddesinin herhangi bir oylama yapılmaksızın geçildiği görülmektedir (Kadıköy Belediyesi Meclis Yayın Arşivi, t.y.). Dolayısıyla, belediye meclisinde kent konseyinin söz konusu görüşü ile ilgili herhangi bir karar alınmadığı anlaşılmaktadır.

3.3.4. Avcılar Belediyesi ve Avcılar Kent Konseyi

Avcılar Belediyesi İstanbul’un Avrupa Yakası’nda yer almaktadır. Bu belediyenin tarihsel arka planı ile ilgili genel bilgilere bakıldığında, Ergin’in 1870’li yıllarda İstanbul’daki belediye dairelerini sıraladığı listesinde Avcılar dairesinin yer almadığı görülmektedir (1995: 1378-1379). 1868 tarihli Nizamname’de o zamanki adı Ayastefanos (Yeşilköy) olan yerleşim birimi; Dördüncü, Eyüp Daire-i Belediye sınırlarının en uç noktası olarak belirlenmiştir. 1877 tarihli Dersaadet Belediye Kanunu ile İstanbul’un batısındaki en uç belediye dairesi olarak belirlenen Makri Köyü Dairesi’nin (20. Daire) sınırları ise Ayastefanos ve Baruthane civarındaki mahalleler olarak belirlenmiştir (Koca, 1996: 77-81). Dolayısıyla, Dersaadet sınırlarında bugünkü Avcılar’a dair bir emare bulunmadığı anlaşılmaktadır. 1920’lerin sonunda Amindos ile Ambarlı Köylerinin birleşmesi neticesinde Avcılar’ın bir köy olarak bir yerleşim birimine dönüştüğü, bu köyün ise 1966 yılında belediye statüsüne kavuştuğu ifade edilmektedir (Avcılar Belediyesi, t.y.). Hâlihazırda, Avcılar Belediyesi’nin hizmet verdiği hemşehri sayısı 452.132’dir (T.C. İstanbul Valiliği, t.y.). İlçedeki mahalle sayısı 10’dur.

Avcılar Kent Konseyi adına açılmış bir internet sitesi bulunmamaktadır. Bunun yerine Avcılar Belediyesi’nin resmi internet sitesinde Avcılar Kent Konseyi ile ilgili bir bölme bulunmaktadır. Avcılar Kent Konseyi’ne ait sosyal medya hesapları bulunmaktadır. Avcılar Belediyesi resmi internet sayfasındaki kent konseyi bölümü ve kent konseyinin sosyal medya hesapları incelendiğinde, Avcılar Kent Konseyi’nin çocuk, gençlik ve kadına yönelik olmak üzere 3 meclisinin bulunduğu, çalışma grupları ile ilgili veri bulunmadığı görülmektedir. Avcılar Belediyesi resmi internet sitesinde Avcılar Kent Konseyi’nin 2020 yılı faaliyet raporunu yayınladığı dikkat çekmektedir. Buna karşın, 2019 ve 2021 yıllarının faaliyet

raporu internet sitesinin bu bölümünde yayımlanmamıştır. Ancak Avcılar Belediyesi'nin 2021 yılı Faaliyet Raporu'nda kent konseyi çalışmalarına yer verilmiştir. Avcılar Kent Konseyi'nin 2020 yılı Faaliyet Raporu'nda 'Genel Çalışmalarımız' başlığı altında 40'a yakın faaliyet açıklanmıştır. Bu faaliyetlerden bazıları şu şekildedir (Avcılar Kent Konseyi, 2021: 6-17):

- Kanal İstanbul Paneli: Akademisyenler ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile Kanal İstanbul'un konuşulması,
- Kanal İstanbul İnsan Zinciri: Küçükçekmece Gölü etrafında insan zinciri oluşturulması,
- Okullarda Eğitim: Okullarda "Afet ve Deprem Bilinçlendirme" ve "Hayvan Sevgisi ve Bakımı" eğitimleri,
- Engelsiz Spor Projesi: Spor hocaları eşliğinde spor dersleri,
- Teknoloji Paneli: İstanbul Gelişim Üniversitesi işbirliğinde "Teknoloji Bağımlılığı ve Bilgi Güvenliği" paneli,
- Köy Okullarına Destek: Tokat'taki köy okullarına spor ayakkabı desteği verilmesi,
- Covid 19 Bilgilendirme Çalışmaları: Sosyal medya aracılığıyla farkındalık oluşturma ve bilgilendirme çalışmaları,
- Kütüphane kurulması: 2021 yılında Kent Konseyi tarafından açılması planlanan kütüphane için kitap toplama kampanyasının başlatılması.

Avcılar Kent Konseyi'nin bir sosyal medya hesabı incelendiğinde İngilizce eğitim vb. konularda eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin 2023 yılında da devam ettiği şeklinde paylaşımlar incelenebilmektedir (Avcılar Kent Konseyi, 2023).

Avcılar Belediyesi'nin 2020 ve 2021 yıllarına ait Faaliyet Raporları incelendiğinde, kent konseyi faaliyetlerinin açıklandığı başlıklar bulunduğu görülmektedir. 2020 yılı Faaliyet Raporu, Avcılar Kent Konseyi'nin yukarıda detayları açıklanan 2020 Faaliyet Raporu ile benzer bilgiler içermektedir (Avcılar Belediyesi, 2021). Avcılar Belediyesi'nin 2021 yılı Faaliyet Raporu'nda, Kent Konseyi'nin sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirdiği etkinlikler ve çeşitli konularda basın açıklamaları, çocuklara yönelik boyama etkinliği vb. gibi faaliyetlerin sıralandığı görülmektedir (2022: 106-112). Avcılar Belediyesi'nin faaliyet raporlarında "yerel demokrasinin gelişimi için işbirliği yapmak, ilçenin tanıtımı için projeler üretmek" şeklinde stratejik amaç ve "vatandaşla iletişimi güçlendirmek ve tanıtım faaliyetlerini yürütmek" şeklinde stratejik hedef tanımladığı, bunların performans göstergelerinden birinin kent konseyi meclisi toplantı sayısı olduğu diğer belediyelere göre farklı bir uygulama ve yaklaşım olarak göze çarpmaktadır. 2020 yılında bu gösterge için belirlenen 60 (adet) hedefin 70 (adet) olarak gerçekleştiği (2021: 327), 2021 yılında ise 60 (adet) hedefin 60 (adet) olarak gerçekleştiği belirtilmiştir (2022: 350). Bu faaliyet raporlarında Belediye Meclisi'ne politika önerisi olarak sunulan herhangi bir kent konseyi teklif kararından söz edilmediği görülmektedir.

Tablo 6. Avcılar Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	-	6	6
Şubat	-	-	8	9
Mart	-	-	9	8

Nisan	-	-	14	10
Mayıs	-	-	10	8
Haziran	-	-	6	9
Temmuz	-	-	2	12
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	-	6	10	8
Ekim	-	4	8	5
Kasım	-	5	8	8
Aralık	-	6	3	6
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	-	0	0	0

Kaynak: Avcılar Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 6'da Avcılar Belediyesi'nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre 2020 yılında 21, 2021 yılında 84, 2022 yılında ise 89 gündem maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, Avcılar Kent Konseyi'nin teklif sahibi olduğunu gösterir bir ibareye rastlanmamaktadır.

3.3.5. Başakşehir Belediyesi ve Başakşehir Kent Konseyi

Başakşehir, İstanbul'un Avrupa Yakası'nda yer almaktadır. Belediye statüsünün Osmanlı dönemine dayanan bir geçmişinden söz etmek mümkün değildir. Bu bakımdan Avcılar ile benzerlik göstermektedir. Bu belediye, Küçükçekmece ve Esenler'den ayrılan bazı mahallelerin Bahçeşehir Belde Belediyesi ile birleştirilmesi suretiyle 2008 yılında kurulmuştur. İlçenin nüfusu 514.900'dür (T.C. İstanbul Valiliği, t.y.). İlçedeki mahalle sayısı ise 10'dur (Başakşehir Belediyesi, t.y.).

Açık kaynakta yapılan araştırmadan, Başakşehir Kent Konseyi'nin Gençlik Meclisi ve Kadın Meclisi adına açılmış sosyal medya hesaplarının bulunduğu, Konsey'in 6. Olağan Genel Kurulu'nun 2020 yılında yapıldığı anlaşılmaktadır (Başakşehir Belediyesi, 2020). Başakşehir Belediyesi'nin 2020 ve 2021 yılları Faaliyet Raporları'nda kent konseyi faaliyetlerine ayrılmış bölüm bulunmamaktadır. Faaliyet Raporlarında, kent konseylerinin dezavantajlı kesimlere eşit oranda katılım olanağı sağlayan mekanizmalar olarak vurgulandığı görülmektedir. Bu faaliyet raporlarında Belediye Meclisi'ne politika önerisi olarak sunulan herhangi bir kent konseyi teklif kararından söz edilmediği görülmektedir.

Tablo 7. Başakşehir Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	9	9	14
Şubat	-	3	6	2
Mart	-	3	2	3
Nisan	8	-	6	7

Mayıs	5	-	2	13
Haziran	3	-	3	11
Temmuz	5	12	4	4
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	7	6	2	9
Ekim	4	6	4	5
Kasım	2	8	6	4
Aralık	13	12	12	9
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	0	0	0	0

Kaynak: Başakşehir Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 7'de Başakşehir Belediyesi'nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre 2019 yılında 47, 2020 yılında 59, 2021 yılında 56, 2022 yılında ise 81 gündem maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, Başakşehir Kent Konseyi'nin teklif sahibi olduğunu gösterir bir ibareye rastlanamamıştır.

3.3.6. Silivri Belediyesi ve Silivri Kent Konseyi

Silivri ilçesi, İstanbul'un en batısında yer alan iki ilçeden biridir. Başakşehir ve Avcılar ilçeleri örneklerinde olduğu gibi, Silivri ilçesinin belediye statüsünün de Cumhuriyet öncesine uzanan bir tarihsel geçmişi bulunmamaktadır. Silivri'nin İstanbul'a bağlı bir ilçe olması 1926 yılında gerçekleşmiştir. Silivri ilçesi, yüzölçümü bakımından İstanbul'un ikinci büyük ilçesidir (Ayhan, 2017: 158). İlçenin nüfusu 217.163'tür (T.C. İstanbul Valiliği, t.y.). Silivri'deki mahalle sayısı ise 35'tir.

Silivri Kent Konseyi'ne ait bir internet sitesi bulunmaktadır. Bununla birlikte, kent konseyi adına çeşitli sosyal medya platformlarında açılmış hesapların da varlığı incelenebilmektedir. Silivri Belediyesi'nin internet sitesinde, kent konseyinin internet sitesine yönlendirme yapan herhangi bir sekmeye yerilmediği görülmektedir. Silivri Kent Konseyi'nin internet sitesi incelendiğinde, konseyin, kadın, gençlik ve engelsiz isimli 3 çalışma grubu ve çeşitli adlarda² 7 komisyon ile faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Silivri Kent Konseyi internet sitesinin projeler bölümünde 8 farklı projenin tanıtımı yapılmaktadır. Bu projelerin isimler Kent Buluşmaları, Kentin Şahitleri, Kent Birliği, Kent Kariyer Günleri, Kent Kengeşi, Kentin Can Dostları, Büyük Kent Arşivi ve Hayat Var Belgesel Serisi şeklindedir. Bu projelerin birkaçı hakkında genel bilgilendirme yapılacak olursa;

- Kent Buluşmaları projesinin Yerel Doku, Sosyal Doku ve Kentsel Doku Buluşmaları şeklinde üç farklı formatı bulunan, bu formatlar kapsamında, bir başkan yardımcısı ve en az üç yönetim kurulu üyesinin katılımıyla haftalık köy ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, her hafta bir memleket derneğinin ziyaret edilmesi ve haftada en az bir

² Çevre Komisyonu, Edebiyat ve Felsefe Komisyonu, Eğitim, Kültür, Sanat Komisyonu, Sağlık Komisyonu, Spor Komisyonu, Tarım ve Hayvancılık Komisyonu, Tarih Komisyonu

sivil toplum kuruluşu ile görüşülmesi esaslarına dayalı bir proje olduğu (Silivri Kent Konseyi Kent Buluşmaları, t.y.),

- Kentin Şahitleri Projesi'nin, kente kendi alanında emek vermiş isimlerin tespit edilmesi ve bu isimlerle kent konseyi başkanının moderasyonunda söyleşiler gerçekleştirilmesi içerikli olduğu (Silivri Kent Konseyi Kentin Şahitleri, t.y.),

- Kent Kengeşi projesinin ise bir tür danışma meclisi niteliği atfedilen ve bu kapsamda kente hizmet etmiş isimlerle yılda iki kez toplanılması ve bu toplantılarda kent konseyi faaliyetleri hakkında fikir alışverişinde bulunulması esasına dayalı bir proje olduğu (Silivri Kent Konseyi Kent Kengeşi, t.y.) ifade edilmektedir. Konseyin internet sitesinde genel kurul toplantıları ve toplantı tutanakları hakkında herhangi bir bilgilendirme bulunmamaktadır. Bununla birlikte, faaliyet raporu yayımlama uygulaması da gözlemlenmemektedir.

Silivri Belediyesi'nin 2019 yılı Faaliyet Raporu'nda "*hemşehri hukukunun geliştirilmesi*" şeklinde stratejik amaç ve "*katılımcılık ve ortak akıl ilkesinin hayata geçirilmesi*" şeklinde stratejik hedef tanımlanmıştır. Bu hedef altında "*kent konseyi çalışmalarına öncülük edilmesi*", "*kent konseyi çalışmalarında her türlü kurumsal desteğin verilmesi*", "*kent konseyi bünyesinde kadın ve engelliler meclislerinin kurulması*" şeklinde faaliyetler açıklamalarına yer verildiği görülmektedir (2020: 115). 2020 ve 2021 yılları faaliyet raporlarında benzer hedef ve faaliyet tanımlamalarına yer verilmediği görülmüştür. Bu faaliyet raporlarında Belediye Meclisi'ne politika önerisi olarak sunulan herhangi bir kent konseyi teklif kararından söz edilmemiştir.

Tablo 8. Silivri Belediye Meclisi Gündem Maddesi Sayıları

	2019	2020	2021	2022
Ocak	-	17	18	12
Şubat	-	11	15	6
Mart	-	9	6	5
Nisan	14	-	21	18
Mayıs	8	-	13	13
Haziran	8	-	6	9
Temmuz	5	50	22	16
Ağustos	-	-	-	-
Eylül	10	13	18	20
Ekim	11	17	8	18
Kasım	9	8	9	19
Aralık	12	8	13	12
Kent Konseyi'nin Teklif Sahibi Olduğu Gündem Maddesi Sayısı	0	0	0	0

Kaynak: Silivri Belediyesi'nin belediye meclisi tutanaklarından derlenmiştir.

Tablo 8’de Silivri Belediyesi’nin 2019 yılı ile 2022 yılı sonuna kadar meclis gündemine giren madde sayıları aylar bazında gösterilmiştir. Buna göre 2019 yılında 77, 2020 yılında 133, 2021 yılında 149, 2022 yılında ise 148 gündem maddesinin belediye karar organının gündemine getirildiği görülmektedir. Bu gündem maddeleri içerisinde, Silivri Kent Konseyi’nin teklif sahibi olduğunu gösterir bir ibareye rastlanamamıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

21. yüzyılın, sürdürülebilir kalkınma vizyonu çerçevesinde planlanmasının bir bileşeni olan Yerel Gündem 21’in en önemli çıktılardan biri kent konseyleri olmuştur. Bu kapsamda, bir katılımçılık platformu olarak kent konseylerine yüklenen temel sorumluluk, yereldeki bütün paydaşları bir çatı altında toplamak suretiyle kapsayıcı bir ortak aklın oluşturulması olmuştur (Emrealp, 2005: 65). Bu şekilde teşekkül eden ortak akıldan yerel yönetimlerin politikalarına tesir etmesi beklenmiştir. Nitekim kent konseyi gibi katılım sağlayıcı mekanizmalar, özellikle organizasyon ve sistem seviyelerinde siyasal kapasite ile sistem seviyesinde analitik kapasite boyutlarıyla ilişkilendirilerek politika kapasitesinin birer bileşeni olarak ele alınmıştır. Yani kent konseylerinin politika kapasitesini olumlu yönde etkileme potansiyeline vurgu yapılmıştır.

Türk yerel yönetim mevzuatında kent konseylerine, belediyelerin karar organı olan belediye meclislerine gündem maddesi sunma ve politika alternatifi önerme şeklinde bir rol tanımlanmıştır. Bunun için kent konseylerinde bulunan meclis ve çalışma gruplarının faaliyetleri sonucunda oluşan önerinin kent konseyi genel kurulunda kabul edilerek belediye meclisine gönderilmesi usulü belirlenmiştir. Belediye meclisi bu usule göre tarafına ulaşan önerileri ilk toplantısında değerlendirip bir tasarrufta bulunmak ve meclisin öneri hakkındaki değerlendirmesini de tekrar kent konseyine bildirmek zorundadır. Bu çalışmanın örnekleme dâhilindeki belediyelerin 2019-2022 yılları arasındaki meclis gündem tutanaklarından bu usulün neredeyse hiç işletilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Doküman incelemesi kapsamında değerlendirilen faaliyet raporları, internet siteleri ve sosyal medya hesaplarında kent konseylerinin bir takım sosyal faaliyetler gerçekleştirdiği görülmektedir. Ancak bu faaliyetlerin yürütülmesi sürecinde elde edilen know-how’ın birer politika alternatifine dönüştürülme eğiliminin son derece düşük olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, Türkiye’de kent konseylerinin birer STK gibi faaliyet gösterdiği, ancak bu mekanizmaların STK’lerin de içinde bulunduğu çeşitli paydaş gruplarıyla yerel karar organları arasında köprü olma rolü ile politika danışmanlığı ve gündem belirleme sorumluluklarının göz ardı edildiği çıkarımını yapmak mümkündür.

Çalışma bulguları doğrultusunda, kent konseyi bünyesinde faaliyet gösteren meclis ve çalışma grubu üyeleri ile genel kurulları nezdinde, kent konseyinin kamu politikası sürecinin parçaları olan gündem belirleme, politika alternatifi sunma ve hatta politika değerlendirme aşamalarındaki rolü ile ilgili farkındalık oluşturma ihtiyacı göze çarpmıştır. Bu nedenle, kent konseyi modelinin tüm unsurlarına yönelik kamu politikası konulu seminer, sempozyum vb. eğitici etkinliklerin düzenlenmesi hususunun değerlendirmeye alınmasında fayda bulunmaktadır. Bununla birlikte, kent konseylerinin faaliyet raporu yayımlaması noktasında bir uygulama birliği geliştirilebileceği önerisi de bu yapıların etkinliğini artırma açısından anlamlı görünmektedir. Yanı sıra, kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen Kent Konseyleri Yönetmeliği’ndeki çelişki ve boşlukların giderilmesi amacıyla, bahsi geçen normda düzenleme yapılması

gerekliliğini de vurgulamak gerekmektedir. Örneğin, kent konseyleri genel kuruluna katılacak muhtar sayısının belirlenmesinde bir hesap çelişkisi bulunmaktadır. Diğer yandan, belediye başkanlarına kent konseyi genel kurulunu ilk toplantısına davet etme sorumluluğu verilmiş, ancak bundan önceki bir aşamayı işaret eden genel kurulun oluşması ile ilgili koordinasyonun kim tarafından üstlenileceği konusunda boşluk gözlemlenmiştir. Yine aynı Yönetmelik'te veya Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nde kent konseyi genel kurulunda kabul edilerek belediye meclisine gönderilen önerilerle ilgili belediye meclislerinde izlenecek usul konusunda da bir belirsizlik durumunun söz konusu olduğu ifade edilebilir. Zira uygulamada, kent konseyinden belediye meclisine gelen önerilerin salt bilgi olarak meclise sunulduğu, buna karşın meclisin öneri hakkında herhangi bir karar almadığı veya başka tasarrufta bulunmadığı bir örnek vakidir. Bu nedenle, kent konseylerinde şekillenmiş politika önerilerinin belediye meclisinde görüşülmesi ve karara bağlanması ile ilgili, boşluk ve belirsizliklerden mümkün olduğunca arındırılmış bir nevi usul hukuku oluşturulması gerekliliği göze çarpmaktadır.

KAYNAKÇA

- Arar, A. A. (t.y.). *Yerel gündem 21*. <https://www.mfa.gov.tr/yerel-gundem-21.tr.mfa>.
- Avcılar Belediyesi (2021). *Avcılar Belediyesi faaliyet raporu, 2020*. <https://www.avcilar.bel.tr/icerikDosyalar/6077efd71bc8e1618472919.pdf>.
- Avcılar Belediyesi (2022). *Avcılar Belediyesi faaliyet raporu, 2021*. <https://www.avcilar.bel.tr/icerikDosyalar/62567791b9ee41649833873.pdf>.
- Avcılar Belediyesi (t.y.). *Avcılar tarihi*. https://www.avcilar.bel.tr/kategori_icerik.php?t=7257ef253f7c9bdfaf301531adba82f4.
- Avcılar Belediyesi (t.y.). *Meclis belgeleri*. https://www.avcilar.bel.tr/kategori_icerik.php?t=3ed8410fbee97897d024bcbc7a2b8af9,
- Avcılar Kent Konseyi (2021). *2020 faaliyet raporu*. <https://www.avcilar.bel.tr/icerikDosyalar/60d5bcda926f01624620250.pdf>.
- Ayhan, F. (2017). İstanbul'un güneybatı ilçelerinde (Beylikdüzü, Silivri ve Büyükçekmece) ulaşımın nüfus ve yerleşmeye etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35, 155-165.
- Avcılar Kent Konseyi [@avckentkonseyi]. (2023, 13 Ocak). *Kadınlarımız İngilizce eğitimlerine devam ediyor. Kadın meclisimizdeki kadınlarımız İngilizce eğitimlerinin 5.Haftasında, eğitimlerine özenli ve özverili bir şekilde devam ediyorlar* [Resim Ekli] [Tweet]. Twitter. <https://twitter.com/avckentkonseyi>
- Başakşehir Belediyesi (2020). *Başakşehir Kent Konseyi 6. olağan genel kurulu yapıldı*. <https://www.basaksehir.bel.tr/basaksehir-kent-konseyi-6-olagan-genel-kurulu-yapildi>.
- Başakşehir Belediyesi (2021). *2020 faaliyet raporu*. https://www.basaksehir.bel.tr/Content/files/stratejik-yonetim/Faaliyet_Raporlari/faaliyet-raporu-2020.pdf.
- Başakşehir Belediyesi (2022). *2021 faaliyet raporu*. https://www.basaksehir.bel.tr/Content/files/stratejik-yonetim/Faaliyet_Raporlari/2021-Yili-Faaliyet-Raporu-Kitab%C4%B1.pdf.
- Başakşehir Belediyesi (t.y.). *Meclis gündemi*. <https://www.basaksehir.bel.tr/meclis-gundemi>.
- Başakşehir Belediyesi (t.y.). *Muhtarlıklar*. <https://www.basaksehir.bel.tr/muhtarliklar>.
- Bevir, M. (2012). *Governance: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Beykoz Belediyesi (2020). *Beykoz Kent Konseyi açıldı*. <https://beykoz.bel.tr/icerik/detay/beykoz-kent-konseyi-ofisi-acildi/1/n183>.
- Beykoz Belediyesi (2020a). *2019 faaliyet raporu*. https://www.beykoz.bel.tr/medya/Documents/DokumentsList/beykoz_20_w6zs7p7jvcyzw.pdf.
- Beykoz Belediyesi (2021). *2020 faaliyet raporu*. https://www.beykoz.bel.tr/medya/Documents/DokumentsList/beykoz_16_dnjd5re2t5njm.pdf.

- Beykoz Belediyesi (2022). *2021 faaliyet raporu*. https://www.beykoz.bel.tr/medya/Documents/DokumentsList/beykoz_237_sjxnqfivir3o4.pdf.
- Beykoz Belediyesi (t.y.). *Meclis gündem ve kararları*. <https://beykoz.bel.tr/rapor/detay/meclis-gundem-ve-kararlari/l6#>.
- Bozkurt, Y. (2014). Yerel demokrasi aracı olarak Türkiye’de kent konseyleri: Yapı, işleyiş ve sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40, 229-240.
- Christensen, T. ve Læg Reid, P. (2005). Trust in government: The relative importance of service satisfaction, political factors, and demography. *Public Performance & Management Review*, 28(4), 487-511.
- Creswell, J. W. (2020). *Eğitim araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. (Çev. A. Avcu, D. Eryiğit, D. Dinçer vd.). 3. Baskı, İstanbul: EDAM.
- Dye, T. R. (2013). *Understanding public policy*. 14. Baskı, New Jersey: Pearson.
- Eckersley, P. ve Tobin, P. (2019). The impact of austerity on policy capacity in local government. *Policy and Politics*, 47(3), 455-472.
- Emrealp, S. (2005). *Yerel gündem 21 uygulamalarına yönelik kolaylaştırıcı bilgiler elkitabı*. 2. Baskı, İstanbul: Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı, <https://umraniye.bel.tr/images/kentkonseyi/YG21%20EI%20Kitabi.pdf>.
- Ergin, O. N. (1995). *Mecelle-i umur-i belediye*. 3. Baskı, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları.
- Fischer, F. (2003). *Reframing public policy: Discursive politics and deliberative practices*. New York: Oxford University Press.
- Gleeson, D. H., Legge, D. G. ve O’Neill, D. (2009). Evaluating health policy capacity: Learning from international and Australian experience. *Australia and New Zealand Health Policy*, 6(3). 1-15. doi:10.1186/1743-8462-6-3.
- Gözler, K. (2018). *Mahalli idareler hukuku*. 1. Baskı, Bursa: Ekin Yayınları
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe - yöntem - analiz*. 5. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Heywood, A. (2015). *Siyaset*. 16. Baskı, Ankara: Adres Yayınları.
- Howlett M. ve Cashore, B. (2014). Conceptualizing public policy. Engeli, I. ve Allison C. R. (Ed.). *Comparative policy studies research methods series* içinde (ss. 17-33). London: Palgrave Macmillan.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). *Meclis gündemi*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi. <https://application2.ibb.gov.tr/IBBWC/MeclisGundemi.aspx>.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2020). *2019 faaliyet raporu*. <https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/faaliyet-raporu-2019.pdf>.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2021). *2020 faaliyet raporu*. <https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/faaliyet-raporu-2020.pdf>.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2022). *2021 faaliyet raporu*. <https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/2021-faaliyet-raporu.pdf>.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2023). *2022 faaliyet raporu*. https://ibb.istanbul/BBImages/Slider/Image/2022_faaliyet_raporu_v2_26-04-23.pdf.
- İstanbul Kent Konseyi (t.y.). *Katılım okulu*. <https://istanbulkentkonseyi.org.tr/katilim-okulu/>.
- İstanbul Kent Konseyi (2021a). *İstanbul Kent Konseyi Katılım Kafe Atölyeleri Kadıköy raporu*. <https://istanbulkentkonseyi.org.tr/wp-content/uploads/2022/05/Kadikoy-Katilim-Kafe-Raporu.pdf>.
- İstanbul Kent Konseyi (2021b). *2020 faaliyet raporu*. <https://istanbulkentkonseyi.org.tr/wp-content/uploads/2021/01/2020-Faaliyet-Raporu-1.pdf>.
- İstanbul Kent Konseyi (2022). *2021 faaliyet raporu*. https://istanbulkentkonseyi.org.tr/wp-content/uploads/2022/01/2021_FAALIYET_web.pdf.
- İstanbul Kent Konseyi (2023). *2022 faaliyet raporu*. https://istanbulkentkonseyi.org.tr/wp-content/uploads/2023/01/2022_Faaliyet-Raporu_HR.pdf.
- Kadıköy Belediyesi (2019). *Eylül meclis gündemi*. <https://www.kadikoy.bel.tr/Duyurular/eylul-meclis-gundemi>.
- Kadıköy Belediyesi (2021). *2020 faaliyet raporu*. <https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar>.

- Kadıköy Belediyesi (2022). *2021 faaliyet raporu*. <https://www.kadikoy.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Raporlar>.
- Kadıköy Belediyesi (t.y.). *Duyurular*. <https://www.kadikoy.bel.tr/Duyurular>.
- Kadıköy Belediyesi (t.y.). *Geçmişte Kadıköy*. <https://www.kadikoy.bel.tr/Kadikoy/Gecmiste-Kadikoy>.
- Kadıköy Kent Konseyi (t.y.). *Kadıköy Kent Konseyi genel kurul toplantıları*. <https://www.kadikoykonseyi.org/AltSayfa.aspx?ID=33>.
- Kadıköy Belediyesi Meclis Kararları (t.y.). *Meclis kararları*. <https://eybs.kadikoy.bel.tr/ebelediye?cid=cp0204>.
- Kadıköy Belediyesi Meclis Yayın Arşivi (t.y.). *Meclis yayın arşivi*. <https://www.kadikoy.bel.tr/E-Belediye/Meclis-Yayin-Arsivi>.
- Koca, H. İ. (1996). Kanun ve nizamnameler ışığında dersaadet belediye teşkilatı (şehremaneti) (1855-1313). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kraft, M. E. ve Furlong, S. R. (2018). *Public policy: Politics, analysis, and alternatives*. 6. Baskı, Kaliforniya: SAGE Publications.
- Lang, A. (2007). But is it for real? The British Columbia Citizens' Assembly as a model of state sponsored citizen empowerment. *Politics & Society*, 35(1), 35-70.
- Lasswell, H. ve Kaplan, N. (1970). *Power and Society*. New Haven: Yale University Press.
- Özdemir, A.T. (2011). Mahalli İdarelerde Halk Katılımı Bağlamında Kent Konseyleri. *Sayıştay Dergisi*, 83, 31-56.
- Özel, M. (Ed.). (2015). *Yerel yönetimlerde yerel kamu politikası yaklaşımları*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Painter, M. ve Pierre J. (2005). Unpacking policy capacity: Issues and themes. Painter, M. ve Pierre J. (Ed.). *Challenges to state policy capacity: Global trends and comparative perspectives* içinde (ss. 1-18). New York: Palgrave Macmillan.
- Ravichander, A. (2022). *Stakeholder engagement a tool to measure public policy*. Research to action. <https://www.researchtoaction.org/2022/02/stakeholder-engagement-a-tool-to-measure-public-policy/>.
- Roberts, N. C. ve King, P. J. (1991). Policy entrepreneurs: Their activity structure and function in the policy process. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 2, 147-175.
- Silivri Belediyesi (2020). *Silivri Belediyesi faaliyet raporu, 2019*. https://www.silivri.bel.tr/sayfa/2019_yili_faaliyer_raporu/2517.
- Silivri Belediyesi (2021). *Silivri Belediyesi faaliyet raporu. 2020*. https://www.silivri.bel.tr/sayfa/2020_yili_faaliyet_raporu/2533.
- Silivri Belediyesi (2022). *Silivri Belediyesi faaliyet raporu. 2021*. https://www.silivri.bel.tr/sayfa/2021_yili_faaliyet_raporu/2541.
- Silivri Belediyesi (t.y.). *Tüm haberler*. https://www.silivri.bel.tr/haberler/arsiv_ajax/#.
- Silivri Kent Konseyi Kent Buluşmaları (t.y.). *Kent buluşmaları*. <https://silivrikentkonseyi.org/icerik?icerik=kent-bulusmalari>.
- Silivri Kent Konseyi Kentin Şahitleri (t.y.). *Kentin şahitleri*. <https://silivrikentkonseyi.org/icerik?icerik=kentin-sahitleri>.
- Silivri Kent Konseyi Kent Kengeşi (t.y.). *Kent kengeşi*. <https://silivrikentkonseyi.org/icerik?icerik=kent-kengesi>.
- Srinivas, H. (2015). *Sustainability concepts: Local agenda 21*. <https://www.gdrc.org/sustdev/concepts/18-la21.html>.
- T.C. İstanbul Valiliği (t.y.). İstanbul. <http://www.istanbul.gov.tr/ilcelerimiz>.
- Turnbull, N. (2008). Harold Lasswell's "problem orientation" for the policy sciences. *Critical Policy Studies*, 2(1), 72-91.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2023). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları, 2022*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayal%C4%B1-N%C3%BCfus-Kay%C4%B1t-Sistemi-Sonu%C3%A7lar%C4%B1-2022-49685&dil=1>.
- Wu, X., Howlett, M. ve Ramesh, M. (2018). Policy capacity: Conceptual framework and essential components. Wu, X., Howlett, M. ve Ramesh, M. (Ed.). *Policy capacity and governance: Assessing governmental competences and capabilities in theory and practice* içinde (ss. 1-28). Cham: Palgrave Macmillan.

EXTENDED SUMMARY

Policy capacity is an expanded version of the administrative capacity phenomenon according to the components of the new public administration paradigm. At the beginning of the components that make up, the difference is the principle of participation, which indicates the contributions of different actors to the policy processes. Participatory mechanisms are now considered as components of policy capacity, especially by relating them to the dimensions of political capacity at the organizational and system levels and analytical capacity at the system level. In other words, there is a positive and significant relationship between the total policy capacity and the effectiveness of mechanisms operating in line with the principle of participation. City councils are at the forefront of the mechanisms created to keep this principle alive in local governments. Main phenomenon of this study is the effectiveness of city councils in determining the agenda of municipalities. This research purposed to define and explore this phenomenon from the language of the documents formed in the municipal councils. To specify the research purpose, a general research question was designed to answer "What is the efficiency level of the city councils in setting the agenda". In almost all of the academic studies in the literature on city councils, it is underlined with thick lines that city councils are a product or a requirement of the governance principle. However, it is seen that the relationship of city councils with policy capacity from the point of view of public policy has not yet been framed in a research question. In other words, it is possible to state that the evaluations about how much city councils take place in the formation of the total policy capacity of a policy-making institution and how their effectiveness affects the policy capacity cannot be found sufficiently in the literature. Therefore, the main motivation that encourages a study of this content is the observation that there is a lack of research on the contribution and impact of city councils on the policy capacity of municipalities from a public policy perspective. The research is a qualitative study to examine the effect of city councils on the formation of local public policies. In the study, the 'case study' design was preferred. The general universe of the research is all the municipalities in Turkey where a city councils should be established within the scope of authority and responsibility. The research universe is limited and selected as the municipalities in Istanbul. A maximum variation sampling method was adopted in determining the research sample. While determining the research sample, types and characteristics were determined according to the status of municipalities and political parties governing the municipalities. In this context, Istanbul Metropolitan Municipality, Beykoz Municipality, Kadıköy Municipality, Avcılar Municipality, Başakşehir Municipality and Silivri Municipality formed the research sample. The sample is diverse as it includes both metropolitan municipality and metropolitan district municipality which are governed by the AK Party, the CHP and MHP. In addition, the diversity of the sample in the form of municipalities from European and Anatolian sides was also considered. Document analysis technique was used as a data collection method in the research. In this context, the reports listing the agenda items of the municipal councils of the municipalities included in the sample, the websites of both municipalities and city councils, social media accounts, budget decrees and annual reports of the municipalities were examined in answering the research questions. It has been evaluated that there is no need for separate

permission since the aforementioned documents are already available to the public and must be disclosed to the public by appropriate means. A working method has been adopted in which the city councils in the Turkish local government system can prepare policy proposals to be discussed and evaluated in the municipal council so that they can affect the municipal policies. However, it was concluded that this method was rarely implemented from the council agenda minutes of the municipalities within the sample of this study between the years 2019-2022. It is seen that the city councils carry out some social activities in the activity reports, websites and social media accounts evaluated within the scope of the document review. However, it is seen that the tendency to transform the know-how obtained during the execution of these activities into a policy alternative is extremely low. As a result, it has been concluded that city councils in Turkey operate like NGOs. Still, the role of these mechanisms as a bridge between various stakeholder groups, including NGOs, and local decision-making bodies, as well as policy consultancy and agenda-setting responsibilities are ignored.

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Finansal Destek | Financial Support: Fahrettin GÜLLÜCE ve Ertuğrul Selçuk GÜLDÜLER, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | *Fahrettin GÜLLÜCE and Ertuğrul Selçuk GÜLDÜLER who is the author has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.*

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır. | *The authors contributed equally to the study.*

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | *No conflict of interest or common interest has been declared by the authors.*

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | *The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.*

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Yazarlar, makalenin tüm süreçlerinde Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nden başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedirler. | *The authors declares that he/she complies with the scientific, ethical, and quotation rules of Tarsus University Journal of The Faculty of Economics and Administrative Sciences in all processes of the paper and that he/she does not make any falsification of the data collected. In addition, he/she declares that Tarsus University Journal of The Faculty of Economics and Administrative Sciences and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than Tarsus University Journal of The Faculty of Economics and Administrative Sciences.*